

KODAN

Dánsko: Jánko Antóničevič, vlna a drácelová socha

SOCHA

Bratislava: Evy Farkašovej, dva rozprávky a socha, ktorého autorom je Tibor Bartfay

SPOMIENKA

Návrat rozprávky

Slovensko si pripomenulo 200. výročie narodenia H. Ch. Andersena

Andersen svoj život definoval ako rozprávku, hoci vážne to myslieť nemohol. Paradoxné: „Mojí priatelia, na ktorých úsudku mi záležalo, ma naskrze odrádzali od písania rozprávok. Vraj na to nemám nadanie“, píše Andersen vo svojej autobiografickej knihe Rozprávka môjho života bez príkras, ktorú prinieslo tento rok na knižný trh vydavateľstvo Buvik, v preklade Milana Žitného.

Mediálna hystéria. Andersen v knihe vyrozprával vlastný príbeh, vyplakal všetok žiaľ a podelil sa o svoje šťastie. „Nepokojný starý mládenec si nezaložil domácnosť. V jeho textoch sa prejavuje rozpoltenosť, daná jeho povahou,“ píše prekladateľ Žitný v doslove k životopisu. Kvôli známemu Dánovi sa tento rok vo vydavateľstvách roztrhlo vrece s rozprávkami a spustila sa mediálna hystéria. Asi najväčšou udalosťou je vydanie troch zväzkov jeho rozprávok vo vydavateľstve Slovart. Knihu ilustrovali držiteľ ceny Hansa Christiana Andersena, ktorú udeľuje Medzinárodná únia pre detskú knihu, výtvarník Dušan Kállay a jeho manželka Kamila Štanclová. „Táto kniha má pre nás niekoľko zvláštností. Je to prvé naše spoločné dielo, a aj keď sa to môže zdať neuveriteľné, nikdy predtým sme neuvažovali o tom, že by sme knihu ilustrovali spolu. Ďalšou zvláštnosťou je, že tu ide o kompletne dielo Andersena. Je-

ho rozprávky sú všeobecne známe (teda často iba výber), a preto sme očakávali, čím nás môže tento pán prekvapiť. A skutočne nás prekvapil. Tretou zvláštnosťou je, že kniha vychádza v roku jeho výročia, a iste sa stretne s množstvom iných kníh vydaných pri tejto príležitosti. Pre nás je to možnosť konfrontácie našich a iných názorov na jeho dielo,“ povedal pre FORMÁT Dušan Kállay.

Bude aj socha. Skupina nadšencov z Nadácie Hansa Christiana Andersena plánuje postaviť na Hviezdoslavovom námestí v Bratislave sochu. Návrhy na ňu sa objavujú už pätnásť rokov. Pomník vytvoril akademický sochár Tibor Bartfay ako dar deťom, bez nároku na autorský honorár. Návrh predpokladá sochu v životnej veľkosti v bronz, obklopenú postavami z jeho rozprávok. „Je nádherné vrátiť sa do krajiny detstva a chvíľu v nej zotrvať. Chcem vzdať Andersenovi úctu, hold jeho nesmrteľnému slovu, z ktorého vystaval príbehy,“ odôvodnil svoj veľkorýšy čin autor sochy.

Rozprávková výstava. Medzinárodný dom umenia pre deti Bibiana v Bratislave predstavila projekt Lietajúci kufor, interaktívnu výstavu, ktorá potrvá až do októbra. Výstava Evy Čárskej a Jána

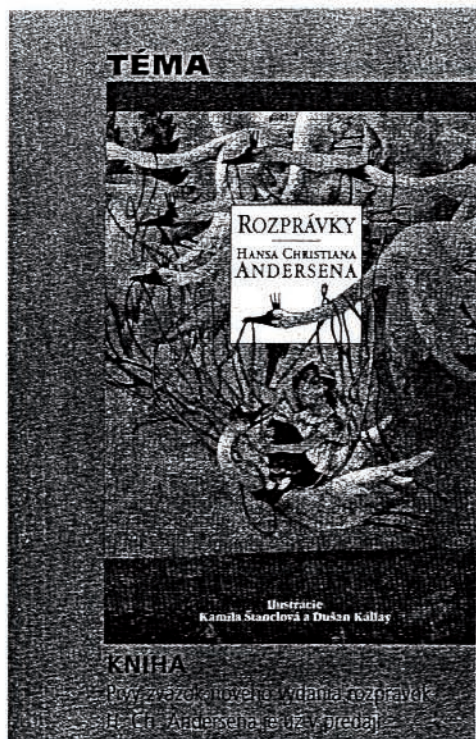
Uličianskeho chce prezentovať veľkého rozprávkaru nielen cez viacero médií, ale tiež ako inšpirátora novej interaktívnej inštalácie výtvarných objektov Evy Farkašovej, ktoré výtvarníčka vytvorila na námety jeho rozprávkových príbehov. Deti môžu pri starom hlučnom šijacom stroji, ktorý nič nešíje hádať, z ktorej je rozprávky. Lietajúci kufor poslúžil autorom výstavy ako dopravný prostriedok a stal sa dominantným a nosným prvkom výstavy. Rozprávky sú prezentované v rôznych podobách,

od knižných vydaní, cez rozhlasové verzie hier a divadelné predstavenia poslucháčov Katedry bábkarskej tvorby VŠMU v Bratislave, až k ich počítačovej podobe.

Noc s rozprávkou.

Povšimnutia hodná je medzinárodná Noc s Andersenom pre deti v registrovaných mestách Čiech, Slovenska a Poľska. Deti stoja aj o súťaže, alebo chatovanie s kamarátmi v ostatných „spacích“ mestách. Niekde sa písali spoločné básne, inde nechýbalo divadlo a spoločné spievanie. Nikde sa však nezabudlo na čítanie rozprávok. „V dnešnej pretechnizovanej dobe verejnosť sa často zamýšľa nad tým, prečo deti nečítajú. Ako dokazujú štúdie, najdôležitejším faktorom by mohol byť osobný príklad. A pretože vieme, že v niekto-

rých rodinách deti spoločné čítanie nepoznajú, skúsime v knižniciach ponúknuť iný variant," vysvetlili Mirka Čáповá a Hana Hanáčková z Knižovny BBB v Uherskom Hradišti, iniciátorky celého projektu.

Nezáujem alebo slabá reklama. „Noc s Andersenom“ v Bratislave bola skôr

symbolická. Bolo to popoludnie, začalo sa o piatej hodine a skončilo ešte pred ôsmou. V priestoroch Slovenského národného múzea v detskej herni sa zišlo najprv len sedem detí s rodičmi, neskôr pribudli tri. Ich priemerný vek bol šesť rokov. Celú akciu vymyslela česká autorka uspávaniek Lenka Procházková. Záujem malých

čitateľov bol však žalostne malý. Deti nielenže netušili, kto bol Andersen, nepoznali ani jeho rozprávky. Evidentne sa nudili, rozptýľili ich dokázalo len čítanie rozprávky Princezná na hrášku, pri ktorej sa mohli realizovať v kreslení...

DANA ZÁVADOVÁ,
spolupracovníčka FORMÁTU

MOC S ROZPRÁVKOU
Už po piaty raz strávili deti noc spolu s postavičkami Hansa Christiana Andersena.